

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Plantedirektoratet/SFG/JAG/HDN

Dato: 1. august 2005

Resultat af Kontrol med GMO i konventionelt foder i 2004

Baggrund

Plantedirektoratet har netop udarbejdet en rapport om kontrollen af GMO i konventionelt foder i 2004. Kontrollen er baseret på en forordning, der skulle følges fra den 18. april 2004. Rapporten beskriver derfor kontrolresultaterne fra denne dato og frem til årets udgang. Rapporten kan findes på Plantedirektoratets hjemmeside www.pdir.dk

Det er tilladt at anvende godkendte GMO'er til produktion af konventionelt foder, men de fælles EU-krav om mærkning skal være opfyldt. Mærkningen skal sikre, at brugeren har mulighed for at til- eller fravælge produkter med indhold af GMO.

EU-reglerne foreskriver, at indhold af GMO i fodermidler altid skal oplyses ved mærkning. Hvis indholdet skyldes utilsigtet iblanding – eksempelvis ved overslæb af rester i produktionsanlægget under produktionsprocessen – accepteres dog et indhold på op til 0,9 % uden mærkning.

I foderproduktionen i Danmark anvendes - som de eneste GM-produkter, der er omfattet af mærkningsreglerne – soja og majs. Plantedirektoratets kontrol omfatter derfor udelukkende fodermidler og foderblandinger med indhold af disse produkter.

I 2004 har Plantedirektoratet udtaget i alt 113 prøver af foder til kontrol for korrekt mærkning. Af 94 prøver af produkter med indhold af soja var mærkningen i 41 tilfælde ukorrekt. I 19 prøver med indhold af majs er mærkningen i alle tilfælde fundet i orden.

Begrænsninger for kontrollen

Analyse af produkter med indhold af majsbærme giver anledning til problemer, fordi det DNA, der analyseres på, er ødelagt i produktionsprocessen. Derfor kan det ikke med sikkerhed vurderes, om majsbærme, opfylder reglerne. En opfølgende dokumentkontrol vil muligvis give et bedre billede af situationen.

Som følge af analysemetodens begrænsning vil kontrolindsatsen på dette område blive genovervejet.

Plantedirektoratets foranstaltninger

For at hjælpe virksomhederne med fortolkning af reglerne har Plantedirektoratet udgivet en vejledning til EU-reglerne.

Som opfølgning på det første års kontrol er der desuden sendt en meddelelse ud til virksomhederne, der henledte opmærksomheden på de problemer Plantedirektoratet havde konstateret. Desuden er problemerne løbende blevet drøftet med branchen.

Ved konstaterede overtrædelser af mærkningsreglerne er virksomhederne blevet pålagt at bringe mærkningen i orden på de resterende dele af de kontrollerede partier, samt at sørge for at mærkningen er i orden fremover.

Konklusion

Det er Plantedirektoratets opfattelse, at de fleste tilfælde af manglende mærkning skyldes utilstrækkelig opmærksomhed omkring reglerne, da de blev indført i april 2004.

Det er sandsynligt, at en mindre del af tilfældene skyldes uhensigtsmæssig produktionsstyring i foderindustrien. Den traditionelle foderproduktion i Danmark indebærer, at der fremstilles foder med forskelligt indhold og til forskellige formål på samme produktionsanlæg. Der vil altid være en rest af de forrige produktioner i anlægget, når den næste produktion startes. Overgang fra produktion med GM-produkter til produktion uden vil altid indebære et vist overslæb, som kan vurderes at være utilsigtet, da der ikke sker en bevidst iblanding.

Indholdet af GMO i råvarer, der bruges i foderblandinger, er generelt korrekt dokumenteret. Det understøtter antagelsen om, at utilsigtet indhold af GMO i foderblandinger i nogle tilfælde skyldes overslæb.

På baggrund af kontrolresultaterne kan Plantedirektoratet ikke påvise en udvikling over året. Direktoratets opfattelse er dog at kontrollen har haft en effekt, for Plantedirektoratets kontrollører har kun fået få tilfælde af GM-foder uden mærkning i 2005. Derfor forventer Plantedirektoratet, at kontrollen vil resultere i færre afvigelser i 2005. Trods en målrettet kontrol af foderblandinger med formodet indhold af genmodificeret soja eller majs er der kun fundet anledning til at udtage 24 prøver af umærket foder (13 for soja og 11 for majs), hvoraf 6 analyser viste indhold af GMO. I alle 6 tilfælde var der tale om et indhold af genmodificeret soja, som skulle have været mærket. De 6 overtrædelser har fundet sted på 3 virksomheder, hvoraf de 2 tidligere har modtaget påtale for overtrædelse af mærkningsreglerne.

Disse 2 virksomheder vil derfor blive forelagt en administrativ bøde og praksis fremover vil være udstedelse af bødeforelæg ved gentagne overtrædelser af mærkningsreglerne.

Fund af ikke-godkendte genmodificerede organismer er en skærpende omstændighed i forhold til manglende mærkning af godkendt GMO, som altid er dokumenteret risikofrit for dyr og menneskers sundhed. Derfor vil et sådan overtrædelse udløse øjeblikkelig politianmeldelse ved første fund. Der er på nuværende tidspunkt ikke fundet ikke-godkendt GMO i dansk foder.

Den videre proces

Plantedirektoratet fortsætter den intensive kontrol i 2005. Kontrolresultaterne vil løbende blive offentliggjort på Plantedirektoratets hjemmeside.